

Julbön

Luk 2:1-20

I.N.J

Det blev ingen vit jul i år – utan en typisk halländsk grönkålsjul! Men, som min gamla faster sade till mig, när jag för många år sedan klagade på att julen var grön istället för vit: *"Olle! Det blir jul ändå!"*. Och visst har hon rätt! Även om det är mysigare och mer stämningsfullt, beror inte julen på allt det här yttre. Har du tänkt på att mycket som har med julen att göra handlar just om det yttre?

Allt tenderar att bli jul: julklappar, julgran, julmat, juldukar, julgardiner, julljus, julblommor, julpynt, jultomte ja till och med julpåslakan, julstrumpor, julslipsar, julklänningar, julpyjamas och – julporslin – bara för att nämna något. Inte så att Gud blir misslynt för att vi "jular" till det. För egen del uppskattar jag verkligen julens yttersida. Men, ibland blir det bara för *mycket* *"Jag vill ha mer jul"*, hörde jag någon vråla på Youtube. Nej tack, tänkte jag. Inte för mig! Det blir för kravfyllt och stressig och det känns i plånboken! Jag vill inte drunkna i gotter och glitter. Och tänker vi efter, vad spelar det för roll om jag inte har allt det där yttre, om det inte är dammfritt i varenda hörna, om julmaten inte smakar perfekt och alla yttre jularrangemang inte blev precis som jag hade tänkt - faster hade rätt: *"Olle! Det blir jul ändå!"*. Julen har ju *en innersida* också! Och den handlar om något *vilsamt* och *kravlöst*.

Jag tänkte därför att vi en liten stund skulle fokusera på *julens innersida*. Det är ju därför vi har kommit hit till julbön i kyrkan ikväll och lyssnat på evangeliet om barnet som föddes i Betlehems stall och *"lindades och lades i en krubba!"*. Som barn tyckte jag det var djupt orättvist att vi fick julklappar, men Jesus som hade födelsedag, han fick ingenting! Men det är ju alldeles som det skall vara det. Jesus kommer inte till oss med en massa krav och måsten. Nej, han är *själv* gåvan. Du minns väl vad evangelisten Johannes skriver: *"Så älskade Gud världen att han gav den sin ende Son"* (Joh. 3:16). Och aposteln Paulus fyller på: *"Ni känner vår herre Jesu Kristi stora gåva: han, som var rik, blev fattig för er skull, för att ni skulle bli rika genom hans fattigdom"*. (2 Kor 8:9). Med andra ord: Jesus är gåvan som överträffar allt vad vi kan önska oss. Herdarna, de som skyndade till Betlehem, förstod det. Ängelns budskap var inte: *"Tag er i kragen! "Fräls er själva!"* – utan istället *"Åt er har en Frälsare blivit född"*.

Åt er! För oss! Det är julens nyckelord. Och vi som tänker att vi måste göra oss värdiga för att ta emot det Gud vill ge – ha någon merit att visa fram, att liksom hjälpa till lite, om inte ta oss i kragen, så åtminstone stå på tåpetsarna och höja oss något över den jordiska nivån. Men Guds gåva är en gåva som räcks *gratis* och *utan* krav. Och det är vad julen handlar om. Det kan vara lite svårt att fatta.

Och vi är i gott sällskap. Jag tänker på en mycket lärd och from man som hette Hieronymus. Han levde på 400-talet i Betlehem och har förärats med den imponerande titeln kyrkofader.

Det berättas om denne Hieronymus, att han en gång betraktade Jesusbarnet i krubban och ett samtal utspann sig mellan dem. Hieronymus frågar: Vad skall jag ge dig, Jesusbarn? Som du darrar, så hårt du ligger för min salighets skull! Hur skall jag återgälda det? Jesusbarnet svarar: Käre Hieronymus, jag begär ingenting annat än att du sjunger: Ära vare Gud i höjden! Jag kommer att vara ännu mer utblottad i Getsemane och på det heliga korset.

Han säger vidare: Kära Jesusbarn, jag måste ge dig något, jag vill ge dig alla mina pengar. Barnet svarar: Himmel och jord är ju redan mina. Jag behöver ingenting, ge det till de fattiga, det vill jag ta emot som om det hade getts till mig själv. Hieronymus fortsätter och säger: Kära Jesusbarn, det gör jag gärna, men jag måste också ge något åt dig personligen, annars kommer jag att dö av smärta. Det lilla barnet svarar: Käre Hieronymus, eftersom du är så frikostig, så skall jag säga vad du skall ge mig: Ge mig dina synder, ditt dåliga samvete och din fördömelse.

Ja, det är så det är med krubban i Betlehem. Dit kommer man tomhänt, men när man går därifrån – tänk vad man fått ta emot: Guds kärlek, hans nåd, förlåtelse och barmhärtighet. Evangeliet vi har fått lyssna till ikväll, är alls ingen vacker julsaga, som inte har med vår verklighet att göra – tvärtom! Det är något omskakande och helt otroligt att Gud kommer hit och blir människa, som vi – om än med undantag av synden. Hur radikalt det är, har vi förstått det? Kanske behöver vi skakas om riktigt. Precis som den där församlingen som fått kyrkan vandaliserad på julaftonen. När folket kom för att fira julbön hade någon niding skrivit med skrikande graffitti på den vita kyrkväggen: ”Ner med Gud i skiten”.

Upprörande! Förfärliga ord! Självklart blev många ledsna och grät. Andra blev arga och ville ringa polisen. Men prästen, som var både from och klyftig – det händer ibland att vi präster kan vara det – fick ett bra uppslag till sin julpredikan. ”Bokstavligen”, sade han, ”var det just vad som skedde den första julen: Gud steg ned ”i skiten” – till den värld – som inte är en himmelens förgård precis – och föds i ett stall som verkligen inte doftar av rosor och viol! Och varför? Han älskar med en kärlek som inte bangar för något! Och han vill vara Immanuel – ”Gud med oss!” (Matt. 1:23).

Ja, så förunderligt handlar Gud! Han ”som ensam är odödlig, som bor i ett ljus som ingen kan nalkas, han som ingen människa har sett eller kan se” (1 Tim 6:16), väljer att bli människa. Det handlar om en Gud som vill vara nära – inte i sin förtärande helighet eller sitt förskräckande majestät – utan mänsklig nära – så att vi inte fäller ner blicken utan vågar se honom i ögonen. Sådan är den Gud vi kristna tror på, en Gud som ”blev som en av oss” (Fil. 2:7).

När vi började vår julbön var det något som fattades. Krubban här framme i koret var tom. Maria, Josef, ängeln och herdarna, alla var de där. Men Jesus saknades. Nu ligger han där och sover tryggt, som den första julen. Och så tänker jag: Bara du är här Jesus, så kvittar det om det fattas julsnö, julmat, klappar och gran. ”Olle! Det blir jul ändå!” som faster sade. Inget kan ändra på det! Gud har gett oss den största gåvan av alla: sin egen Son för att vi alla skulle bli hans barn. Vilken välsignad jul! Vi har Jesus och kan säga, med tacksamhet och jubel: *”Gud vare tack för hans oerhörda gåva”* (2 Kor 9:15).

Psalmer: 117, 113, 115, 116

S:t Clemens, 2023-12-24